

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.
Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Deres ref.:
Vår ref.: 20/6871-1
Saksbehandler: Knut Berglund
Dato: 02.03.2020

Råd om organisering av smitteverntiltak i kommunen

Innledning

I fylkesmannsmøtet 26. februar 2020 anmodet flere Fylkesmenn HelseDirektoratet om klargjøring av beskrivelser av temaer og tiltak som skal tas med i smittevernplanleggingen lokalt i kommunene.

Kommunens beredskaps- og smittevernplan må sikre at befolkningen får nødvendige helse- og omsorgstjenester uansett høyt sykefravær i kommunen og samtidig hindre bortfall av andre nødvendige tjenester. Basert på beregninger i den nasjonale pandemiplanen bør kommunen planlegge for at inntil 25 % av befolkningen blir smittet Covid-19.

Vi anbefaler kommunen og smittevernansvarlig lege å lese informasjonen på HelseDirektoratet og Folkehelseinstituttets hjemmesider:

HelseDirektoratet om pandemiplanlegging i kommunen:

<https://www.helseDirektoratet.no/faglige-rad/pandemiplanlegging/pandemiplanlegging-i-kommunen>

Folkehelseinstituttet og smittevern og diagnostikk i primærhelsetjenesten :

<https://fhi.no/nettpub/coronavirus/helsepersonell/tiltak-i-primarhelsetjenesten-ved-mistenkt-eller-bekreftet-smitte-med-nytt/>

Beredskapsplanleggingen og organisering lokalt i kommunene:

Kommunen bør ta utgangspunkt i sine beredskapsplaner og vurdere organisering hvor sentrale aktører sammen holder hverandre orientert om situasjonen og sørger for at iverksetting av tiltak. Da smittesituasjonen er i stadig endring, må tiltak kunne endres raskt og tilpasses situasjonen. Beredskapsplanleggingen bør involvere ledelsen for helse- og omsorgstjenesten, kommunelegen med ansvar for smittevern, og fastleger. I tillegg kan det være nødvendig å involvere andre aktører fra kommunen som har oversikt og myndighet til å bidra ved for eksempel behov for ekstra lokaler, stenging av bygg og evakuering av pasientgrupper. Det bør legges planer for når og eventuelt hvordan de vil anvende sine beredskapshjemler i smittevernloven.

HelseDirektoratet

Avdeling kommunale helse- og omsorgstjenester
Knut Berglund, tlf.: +4746831234

Postboks Vitaminveien 4, 0483 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20
Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helseDir.no • www.helseDirektoratet.no

Tydelig kommunikasjon og fortløpende oppdateringer til helsetjenesten og innbyggere er viktig. Kommunen må planlegge for at de ulike aktørene i kommunehelsetjenesten får nødvendig informasjon og at de følger anbefalingene som blir gitt av Fhi. Dette omfatter også helsepersonell i privat virksomhet.

Henvendelser fra innbyggere ved mistanke om smitte

Helsemyndighetene og Fhi har tydelig kommunisert til befolkningen at innbyggere ved mistanke om smitte kan ta telefonkontakt fortrinnsvis med fastlege, evt deretter legevakt på 116117. Likevel møter pasienter med risiko for smitte opp direkte ved legevakt og legekontor. For å begrense antall smittede bør kommunen sørge for at det legges ut informasjon lokalt på legevakt og fastlegekontors hjemmesider, samt henges opp oppslag ved inngangen som kan leses av pasienter. Økt pågang til helsetjenesten per telefon vil kreve at det settes inn tilstrekkelige ressurser for å besvare henvendelsene.

Prøvetaking og vurdering ved mistanke om smitte

Helsedirektoratet viser til faglige råd som er publisert på FHIs hjemmesider. Ved legekontorer og legevakt bør det være egne venterom/innganger, behandlingsrom for pasienter med luftveisinfeksjoner. Utover dette anbefaler Helsedirektoratet at mottak av antatt Covid-19 smittede pasienter sentraliseres slik at smittepress på helsepersonell og andre reduseres.

I sykehjem bør pasienter flyttes slik at man følger prinsippene for dråpesmitteisolering. Her bør man tenke på enkeltrom, egne fløyer/avdelinger for Covid-19 pasienter. Sykehjemmene må eventuelt oppdatere sine infeksjonskontrollprogram og lære opp personalet i bruk av smittevernutstyr

Se FHIs hjemmeside: <https://fhi.no/sv/smittsomme-sykdommer/corona/meldinger/sykehjem-og-smittevern-mot-covid-19/>

Helsedirektoratet anbefaler at eksisterende ordninger, ikke minst legevaktordningen og fastlegeordningen, benyttes mest mulig uendret under en pandemi for å minske smittepress på helsepersonell og i befolkningen. For at kommunene skal være i stand til å utøve nødvendige helsetjenester over tid, anbefaler vi ikke at det samme helsepersonellet ivaretar Covid-syke og andre pasienter. Det bør legges en plan for hvilket personell som skal håndtere pasienter med mistanke om eller påvist Covid-19 smitte. Dette bør være personell som selv ikke har kroniske sykdommer som kan gjøre dem ekstra utsatte for alvorlige sykdomsforløp hvis de smittes med Covid-19. Helsepersonell som etter planen skal jobbe med håndtering av pasienter med mistenkt eller påvist Covid-19, bør fortrinnsvis *kun* jobbe med dette da det sikrer kompetanse og kvalitet i tjenestene som ytes, samt begrenser smittespredning. Løsninger bør tilpasses lokale forhold og legge til rette for at kapasiteten i ordningen raskt kan økes ved behov. Personell med kroniske sykdommer som kan medføre økt risiko for alvorlig sykdomsforløp ved smitte, bør skjermes fra å delta i behandlingen eller pleien av Covid-19 pasienter. Det må også planlegges for covid-19 utbrudd i kommunale helseinstitusjoner. Kommunen må planlegge for at kommunehelsetjenesten vil møte økt pasientpågang og må derfor utarbeide alternative strategier for mottak, isolering og behandling. Kommunen bør utrede hvorvidt ressurser kan frigjøres på kommunale institusjoner innen helse- og omsorgstjenesten og samtidig vurdere bruk av andre typer lokaler for ivaretagelse av syke og

pleietrengende. Kohortisolering kan bli aktuelt og det er viktig at det i forkant undersøkes om det finnes andre hensiktsmessige lokaler enn eksisterende helseinstitusjoner i kommunen for håndtering av Covid-19 smittede pasienter.

Ved stort sykefravær av helsepersonell bør kommunen planlegge for hvordan man kan omdisponere annet personell til de mest kritiske delene av kommunehelsetjenesten. I dette bør det inngå en plan for bruk av frivillige inn i helsetjenesten i en beredskapssituasjon.

Det bør også lages egne beredskapstiltak for å ivareta omsorgen for:

- Barn til syke foreldre
- Omsorg overfor eldre og andre pleietrengende hvor kapasiteten det ordinære omsorgsapparatet blir slått ut
- Ivaretagelse av andre syke som ikke kan legges inn på sykehus pga plassmangel
- Ivaretagelse av andre syke som skrives raskere ut enn normalt pga plassmangel på sykehus
- Ivaretagelse av hjemmeisolerte pasienter både når det gjelder oppfølging av helsetilstand, men også til praktiske gjøremål som levering av mat, henting av søppel etc.

Smittevernutstyr

Kommunen må sørge for at personellet som skal teste eller behandle pasienter har fått nødvendig opplæring og kompetanse om riktig bruk av verneutstyr. Råd til helsepersonell om bruk av personlig beskyttelsesutstyr ved kontakt med personer med bekreftet eller mistenkt smitte med Covid-19, se: <https://fhi.no/publ/2020/koronavirus/>
Helsedirektoratet ber kommunene sikre at helsepersonell har tilgang til personlig smittevernutstyr og også planlegger for eventuell mangelsituasjon.

Samhandling med spesialisthelsetjenesten

Samordningen mellom kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten er lovfestet, og blir særlig viktig i en pandemisituasjon. Dette må avklares lokalt ut fra lokale forhold. Kommunehelsetjenesten må sammen med spesialisthelsetjenesten vurdere alternative måter å utnytte knappe helseressurser på, for eksempel må intermedisærtilbud i grenseland mellom kommunehelsetjeneste og spesialisthelsetjeneste diskuteres. Det bør utarbeides kriterier for hvilke pasienter som skal overføres fra kommunehelsetjenesten til sykehus. Disse kriteriene vil om nødvendig bli endret i løpet av pandemien.

Vennlig hilsen

Helga Katharina Haug e.f.
avdelingsdirektør

Knut Berglund
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

Kopi:

HELSE MIDT-NORGE RHF
HELSE NORD RHF
Helse Sør-Øst RHF
HELSE VEST RHF
KS-KOMMUNESEKTORENS ORGANISASJON

Mottaker

Kontaktperson

Adresse

Post

Landets fylkesmenn

Landets kommuner